

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД „ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА”**

**ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
„СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ГЕОГРАФІЯ)”**

**другого рівня вищої освіти
за спеціальністю 014.07 Середня освіта (Географія)
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка**

**Кваліфікація: Магістр середньої освіти, вчитель географії,
викладач закладу вищої освіти**

Форма навчання: денна, заочна

**ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
УНІВЕРСИТЕТУ**

Голова вченої ради

В. С. Курило

(протокол № 1 від 30 серпня 2016 р.)

**Освітньо-професійна програма
вводиться в дію з 1 вересня 2016 р.**

Ректор **С. В. Савченко**

(наказ № 101/1 – ЗД від 02 вересня 2016 р.)

Старобільськ – 2016

**ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми**

„Середня освіта (Географія)”

**другого рівня вищої освіти
за спеціальністю № 014.07 Середня освіта (Географія)**

галузі знань № 01 Освіта/Педагогіка

**Кваліфікація: Магістр середньої освіти, вчитель географії,
викладач закладу вищої освіти**

Форма навчання: денна, заочна

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної роботи
ДЗ „Луганський національний університет
імені Тараса Шевченка”

_____ Д. В. Ужченко
”_____” _____ 2016 р.

В. о. завідувача навчального відділу

_____ В. В. Леснова
”_____” _____ 2016 р.

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою (науково-методичною комісією) спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія) у складі:

1. **Мельник І. Г.**, кандидат географічних наук, доцент, завідувач кафедри географії ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”
2. **Кисельова О. О.**, кандидат географічних наук, доцент кафедри географії, ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”
3. **Гаврюшенко Г. В.**, кандидат економічних наук, доцент кафедри географії ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”

1. Профіль освітньої програми за спеціальністю 014.07 Середня освіта (Географія)

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Державний заклад „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”, факультет природничих наук, кафедра географії
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Магістерський ступінь вищої освіти Магістр середньої освіти, вчитель географії, викладач закладу вищої освіти
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма Середня освіта (Географія) з підготовки магістра за спеціальністю 014.07 Середня освіта (Географія)
Тип диплома та обсяг освітньої програми	Диплом магістра, одиничний, 90 кредитів ЄКТС, термін навчання 1,5 роки
Наявність акредитації	- Надана Акредитаційною комісією України; - Україна; - Юридична адреса: 03037 м. Київ, пр-т Повітрофлотський, 37. Фактична адреса: 03057, м. Київ, вул. Металістів, 5-А - Факс: 044 456-85-52, E-mail: info@ak.gov.ua - Сертифікат про акредитацію: Серія НД № 1389662
Цикл/рівень	НРК України – 8 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність здобутої вищої освіти ступеня бакалавра, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста. Вступні іспити з іноземної мови та фаху.
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	До наступної акредитації, максимально – до 1 липня 2026 р.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://luguniv.edu.ua/?page_id=349
2. Мета освітньої програми	
Формування загальних та фахових компетентностей для виконання професійних завдань та обов'язків освітнього, науково-дослідницького та інноваційного характеру в галузі сучасної географічної науки, педагогіки та методики вищої і середньої освіти, здатності до самостійної науково-педагогічної діяльності.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	01 Освіта / Педагогіка 014.07 Середня освіта (Географія) Об'єкт вивчення: Освітньо-виховний процес у закладах середньої та вищої освіти за предметною спеціалізацією «Географія». Теоретичний зміст предметної області: Сучасні теоретичні основи географічних наук, базові знання з природничих і суспільних наук (достатні для формування предметних компетентностей з географії), теоретичні основи наук про освіту, психології, методики навчання географії у

	загальноосвітніх навчальних закладах та закладах вищої освіти. Методи, методики та технології: Методи географічних наук (картографічний, польових досліджень та обробки географічної інформації, у тому числі з використанням інформаційних технологій). Методики освітніх наук і психології з організації освітньо-виховного процесу. Методика формування предметних компетентностей з географії в середніх загальноосвітніх навчальних закладах
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна. Спрямована на: формування академічної та професійної кваліфікації для викладання географії в системі шкільної та вищої освіти; розвиток загальних і фахових компетентностей з акцентом на критичному мисленні та практичних навичках дослідження; компетентностей, необхідних для комунікації, співпраці, поширення інформації
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна освіта в галузі географії
Особливості програми	Обов'язкова науково-педагогічна (виробнича) практика поєднує три компоненти (педагогічну, науково-дослідницьку та асистентську). Робиться наголос на опануванні інноваційними методами та технологіями навчання географії.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	2310.2 Викладач закладу вищої освіти; 2320 Викладач закладу професійної (професійно-технічної) освіти; 2320 Вчитель закладу повної загальної середньої освіти; 2320 Викладач закладу фахової передвищої освіти; 2352 Інспектор повних загальних середніх та спеціалізованих закладів освіти; 2359.2 Методист закладу позашкільної освіти; 2352 Інспектор закладів фахової передвищої і професійної (професійно-технічної) освіти; 2352 Інспектор-методист; 2351.1 Молодший науковий співробітник (методи навчання); 2442.1 Молодший науковий співробітник (географія); 2419.3 Спеціаліст державної служби в органах державного управління освітою; 2442.2 Географ
Подальше навчання	Можливість навчання за програми: 9 рівня НРК, третього циклу FQ-EHEA та 8 рівня EQF-LLL. Продовження навчання за третім (освітньо-науковим) рівнем; набуття часткових кваліфікацій за іншими спеціальностями в системі післядипломної освіти; підвищення кваліфікації; академічна мобільність
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, навчання через практику та наукові дослідження. Комбінація лекцій, практичних занять, самостійної роботи, індивідуальних завдань, практики, виконання магістерської роботи

Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за системою ECTS та національною шкалою оцінювання. Оцінюються усні та письмові відповіді (поточний та підсумковий контроль), контрольні роботи (комп'ютерне тестування), результати науково-педагогічної виробничої практики, поетапне виконання магістерського дослідження. Підсумкова оцінка (залік або іспит) виставляється з урахуванням поточної успішності та результатів контрольних робіт. Критерії та методи оцінювання, а також критерії виставлення оцінок оприлюднюються заздалегідь. Державна атестація – підготовка та публічний захист (демонстрація) кваліфікаційної (магістерської) роботи.
6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі сучасної географічної освіти та науки, середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук та географічної науки і характеризуються комплексністю та невизначеністю педагогічних умов та вимог до професійної, навчальної або дослідницької діяльності
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 1. Здатність вибудовувати логіку та методологію отримання наукового знання у своїй професійній галузі</p> <p>ЗК 2. Здатність діяти на засадах етичних міркувань (мотивів)</p> <p>ЗК 3. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо</p> <p>ЗК 4. Здатність працювати самостійно та в команді</p> <p>ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел</p> <p>ЗК 6. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях</p> <p>ЗК 7. Здатність вчитися і бути сучасно освіченим, усвідомлювати необхідність навчання упродовж життя</p> <p>ЗК 8. Здатність грамотно спілкуватися державною мовою усно і письмово.</p> <p>ЗК 9. Здатність використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності.</p> <p>ЗК 10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p>
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<p>ФК 1. Здатність демонструвати знання про структуру географії, предмет її дослідження, місце і зв'язки в системі наук, етапи історії розвитку, значення для суспільства</p> <p>ФК 2. Здатність застосовувати базові знання з природничих та суспільних наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі, геосфер, материків і океанів, України, природних і суспільних територіальних комплексів</p> <p>ФК 3. Здатність використовувати поняття, концепції, парадигми, теорії географії для характеристики географічних явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, національному, локальному)</p> <p>ФК 4. Здатність належно використовувати географічну термінологію, ефективно і вільно передавати географічні ідеї, принципи і теорії письмовими, усними та візуальними засобами</p> <p>ФК 5. Здатність орієнтуватися у світовому й національному географічному освітньо-науковому просторі в контексті необхідності постійного розширення і актуалізації географічних</p>

знань для підвищення професійної майстерності.

ФК 6. Здатність виконувати польові дослідження природних і суспільних об'єктів та процесів, педагогічні дослідження, інтерпретувати отримані результати досліджень, застосовувати їх у професійній діяльності

ФК 7. Здатність застосовувати набуті географічні і психолого-педагогічні компетентності, знання сучасних методик і освітніх технологій для формування в учнів загальних і предметних компетентностей та здійснення міжпредметних зв'язків географії відповідно до вимог державного стандарту з освітньої галузі «Природознавство» в основній (базовій) середній школі

ФК 8. Уміння організувати роботу учнів за рівнями засвоєння навчального матеріалу та застосовувати методи діагностування навчальних досягнень учнів з географії, здійснювати педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху

ФК 9. Здатність до комплексного планування, організації та здійснення навчальних проектів, підготовки аналітичної звітної документації та презентацій

ФК 10. Здатність до комунікації зі спільнотами, уміння організувати комунікацію учнів і вихованців, створювати рівноправне, справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічних особливостей

ФК 11. Здатність до пошуку джерел географічної інформації та її наукового опрацювання і використання, зокрема, порівняння, аналізу і представлення на основі географічних методів і підходів, у т.ч. інформаційних технологій

ФК 12. Здатність вивчати психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації з метою діагностики, прогнозу ефективності та корекції освітньо-виховного процесу у середній школі

ФК 13. Здатність розуміти та пояснювати особливості фізико-географічних об'єктів у геосферах, взаємозв'язки у ландшафтах та біогеоценозах

ФК 14. Здатність пояснювати глобальні проблеми людства, закономірності територіальної організації суспільного виробництва, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах

ФК 15. Здатність усвідомлювати сутність взаємозв'язків між природним середовищем та людиною, розуміти та пояснювати стратегію сталого розвитку людства, застосовувати системний підхід до вивчення і розв'язання завдань сталого розвитку

ФК 16. Здатність встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку, аналізувати і пояснювати особливості геопросторової організації природи, населення і господарства України

ФК 17. Здатність реалізовувати краєзнавчий підхід на уроках географії, у позакласній та позашкільній діяльності

ФК 18. Здатність застосовувати набуті географічні і педагогічні знання, сучасні методики і освітні технології, в тому числі і

	інформаційні, для забезпечення якості навчально-виховного процесу в закладах вищої освіти
7. Програмні результати навчання	
Знання (ЗН)	<p>ПРЗ 1. Знання та розуміння основних концепцій, парадигм, теорій та загальної структури географічної науки, предмету її дослідження, місця і зв'язків в системі наук, етапів історії розвитку географії.</p> <p>ПРЗ 2. Знання географічної термінології та номенклатури.</p> <p>ПРЗ 3. Описування основних механізмів функціонування природних і суспільних територіальних комплексів, окремих їх компонентів, класифікація зв'язків і залежності між компонентами, знання причин, перебігу і наслідків процесів, що відбуваються в них.</p> <p>ПРЗ 4. Пояснення просторової диференціації географічної оболонки і географічного середовища на глобальному, регіональному та локальному територіальних рівнях.</p> <p>ПРЗ 5. Пояснення змін, які відбуваються у географічному середовищі під впливом природних і антропогенних чинників, формулювання наслідків і детермінант у контексті концепції сталого розвитку людства.</p> <p>ПРЗ 6. Знання сучасних теоретичних та практичних основ методики навчання географії в загальноосвітній школі.</p> <p>ПРЗ 7. Знання психолого-педагогічних аспектів навчання і виховання учнів.</p> <p>ПРЗ 8. Знання основ методології та організації аспектів взаємодії суспільства та природи в контексті стратегії сталого розвитку</p>
Уміння (УМ)	<p>ПРУ 1. Уміння аналізувати державний стандарт основної (базової) середньої школи і навчальні програми з географії та природознавства для планування і конструювання основних видів навчальної діяльності учнів.</p> <p>ПРУ 2. Уміння застосовувати базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії, її теоретичні й емпіричні досягнення на рівні, що дозволяє інтерпретувати природно- та суспільно-географічні явища і процеси, пов'язувати та порівнювати різні погляди на проблемні питання сучасної географії.</p> <p>ПРУ 3. Уміння вибирати і застосовувати основні методики та інструменти, які є типовими для різних галузей географії, виконання стандартних вимірів і спостережень основних параметрів географічного середовища, необхідних для формування предметних компетентностей з географії в середніх загальноосвітніх навчальних закладах.</p> <p>ПРУ 4. Уміння характеризувати регіони, ландшафти і біогеоценози, пояснювати їх особливості і взаємозв'язки, сформовані географічним положенням та іншими географічними чинниками.</p> <p>ПРУ 5. Уміння встановлювати роль і місце України у сучасному світі в контексті географічних чинників її розвитку та в контексті глобальних проблем людства.</p> <p>ПРУ 6. Уміння володіти основами професійної культури при підготовці та редагуванні текстів державною мовою зі</p>

	<p>спеціальності та предметної спеціалізації.</p> <p>ПРУ 7. Уміння володіти однією з іноземних мов на рівні, необхідному для роботи з навчально-методичною літературою зі спеціальності та предметної спеціалізації</p> <p>ПРУ 8. Уміння здійснювати відбір, аналіз, представлення і поширення географічної інформації, використовуючи різноманітні письмові, усні та візуальні засоби, картографічні методи (в тому числі – за допомогою інформаційних технологій)</p> <p>ПРУ 9. Уміння формувати в учнів здатність користуватися географічною та картографічною мовою в навчальному процесі, застосовувати алгоритми користування картографічною продукцією при характеристиці окремих географічних об'єктів і територій</p> <p>ПРУ 10. Уміння застосовувати сучасні методики і технології, в тому числі і інформаційні, для забезпечення формування в учнів предметних компетентностей та для формування основ цілісної природничо-наукової картини світу</p> <p>ПРУ 11. Уміння самостійно вести польові природознавчі, фізико-географічні й суспільно-географічні дослідження, необхідні для організації практичних занять з географії в школі та для позашкільної краєзнавчої і природоохоронної роботи</p> <p>ПРУ 12. Уміння застосовувати методи діагностування досягнень учнів, здійснення педагогічного супроводу процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху</p> <p>ПРУ 13. Уміння оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності і обдуманого вибору шляхів їх вирішення, здатність нести відповідальність за результати своєї професійної діяльності</p> <p>ПРУ 14. Уміння особисто дотримуватися під час польових і виробничих практик та формування в учнів екологічних цінностей й відповідального ставлення до природи, поваги культурних цінностей і традицій місцевого населення під час краєзнавчих екскурсій і туристичних походів</p> <p>ПРУ 15. Уміння розкрити сутність досліджуваної проблеми, виявити причинно-наслідкові зв'язки та закономірності, окреслити сфери практичного використання одержаних результатів та напрями подальших досліджень у магістерській роботі</p> <p>ПРУ 16. Володіти стандартами оформлення науково-дослідної роботи</p>
<p>Комунікація (КОМ)</p>	<p>ПРК 1. Здатність до організації співпраці учнів і вихованців та ефективної роботи в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях), визначення оптимальних шляхів організації учнівського колективу в різних видах діяльності.</p> <p>ПРК 2. Здатність до розуміння значення культури як форми людського існування, цінування різноманіття та мультикультурності світу, керування у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва</p>

Автономія і відповідальність (АіВ)	ПРА 1. Самостійна організація процесу навчання упродовж життя і вдосконалення з високим рівнем автономності здобутих під час навчання предметних компетентностей. ПРА 2. Забезпечення рівноправного, справедливого освітнього середовища, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічних особливостей
8. Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	До реалізації програми залучається не менше 50% науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та/або вченими званнями. Науково-педагогічні працівники один раз на п'ять років проходять стажування
Матеріально-технічне забезпечення	Використання комп'ютерних класів, проекційної техніки, стендів, наочних та електронних посібників, довідкової літератури, географічних атласів, інтерактивних карт, інших сервісів, сучасних прикладних програм (ArcGIS, COREL та ін.)
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Використання віртуального навчального середовища ДЗ „Луганський національний університет імені Тараса Шевченка” та авторських розробок науково-педагогічних працівників
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На загальних підставах у межах України
Міжнародна кредитна мобільність	Можлива у рамках програми ЄС Єразмус+ (проведення закордонних практик з укладанням угод щодо академічної мобільності за встановленою формою)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе

2. Перелік компонент освітньо-професійної/наукової програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
ОК 1	Логіка та методологія наукового пізнання	5,0	Екзамен
ОК 2	Педагогіка і психологія вищої школи	5,0	Залік
ОК 3	Методологічні проблеми та методи фізичної і суспільної географії	7,5	Екзамен
ОК 4	Тематичне картографування та техніка виготовлення комп'ютерних карт	5,0	Залік
ОК 5	Науково-педагогічна практика (виробнича)	12,0	Диф. залік
ОК 6	Виконання магістерської роботи	31,5	Залік
ОК 7	Захист магістерської роботи	1,5	захист ВКРМ
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		67,5	
Вибіркові компоненти ОП *			
<i>Вибірковий блок 1 (за наявності)</i>			
ВБ 1.1.	Стратегія сталого розвитку природи та суспільства	5,0	Залік

ПРУ 4			+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРУ 5			+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРУ 6			+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРУ 7		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРУ 8	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРУ 9	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРУ 10	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРУ 11		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРУ 12		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРУ 13		+			+	+	+	+	+	+	+
ПРУ 14		+	+		+	+	+	+	+	+	+
ПРУ 15	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРУ 16			+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРК 1		+			+	+		+	+	+	
ПРК 2	+	+			+	+	+	+	+	+	+
ПРА 1	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРА 2		+			+	+		+	+	+	+